Чарівні казки

Сестра-Зрадниця

СЕСТРА-ЗРАДНИЦЯ

Був цісар, мав дочку і мав сина, і він їх так тримав у саду, як в арешті, і не пускав на місто. А що їм дуже було скучно в тім саду за мурами, то й радить сі брат з сестрою: — Що нам з того, жи ми маємо таке добро і паньство. Знаєш ти що, сестро, я буду від свого тата втікати. Але вони не могли як відтам вийти, бо коло них льокай ходив. От брат вирішив його здурити ~ пішов і каже до льокая: — Іди там, возьми в канцелярії мені дзиґарок, бо я забув з собою взяти. Вони таким способом з того саду вийшли обидвоє. Ішли вони, йшли так, аж зайшли у темний ліс і захопила їх ніч, — треба уже їм ту ночувати. А там росла стара липа і в тій липі було дупло і вони там собі полягали спати обидвоє, брат з сестрою. Сестра заснула, а той брат не спав, фурт собі міркував, що в таку далеку дорогу вибравсі, і як то буде, жи свого отця покинув. Допіру приходе до них троє чарівників, їден каже: — Возьмім їх, позабиваймо. А другий каже: — Ні, то шкода їх загубити зі світа. Як вони стали так говорити, тих троє святих, то брат приложив вухо до сестри, чи вона спить. А другий каже: — Ні, єго шкода, я єму дам таку сорочку, жи сі він як убере, то би знав, що сі у світі робе, і таку шаблю дам єму, жи він ніц сі не буде бояти. А третій каже: — Дам єму таку трубку, що як на ню затруби, то уся звірина до него сі буде злітати і він буде королем над всякою звіриною. Сказали вони це і пішли своєю дорогою. А тоді брат взяв та й з себе поскидав своє убраня, а у те сі убрав, що вони єму дали. А вранці питає брат сестри: — Чи ти чула, як було коло нас три чарівники? А вона каже: — Ні. Перше-сьмо спали в таких палацах, а тепер в такім темнім лісі. Хоць ще добре жи нас звірина яка не поїла. — А щоби ти так, — каже брат до сестри, — робила, якби тут звірина та була до тебе прийшла? — То я би-м зараз зо страху умерла. — Чекай, сестро, ще-сь не виділа звірини, але зараз зобачиш, як вона буде уся коло нас. Як добув трубку, як затрубив — де яка була звірина, так сі до него позлітала на той голос. Та й допіру, як сі то позлітало, сказав: — Не бійсі, сестро, вони ще тобі будуть руки лизати. Як то увиділа, дуже сі встрашила, не могла з місця зрушити. — Вибери си, сестро, котрого ти хочеш звіра, коли ти не можеш йти, і будемо на ньому їхали. Вибрали вони собі по їдкому звірові, посідали, щут вони собі дорогою на тих звірах і так соб говорять обидвоє: — Що-сьми перше мали що їсти, пити, а вже два дні не їли ніц. Що нам з того, жи маємо гроші, але нема що де в лісі взяти. Ідуть вони через той ліс, їдуть, і захопила їх ніч. Але дивлятьсі, у тім чорнім лісі стоїт зеликий палац, і в тім палацу ясно сі світе, і чути там, що співають, їдять, п'ють. Але каже брат до сестри: ~ Сестро, постій ти тут на дорозі, а я сі піду перевідаю, хто то тутай мешкає. І пішов він туди, дивитьсі, жи велика брама залізна. Він вдарив шаблею у ту браму вона сі єму відчинила. А він пішов на ґанок, відчинив скляні двері — дивитьсі, а там розбійники. Було їх так коло п'ятдесят, і мають коло себе досить їдженя і пиття і забавляютьсі собі і веселятьсі. А він узяв і каже: — Добрий вечір, панове! А той найстарший цехмистер каже до одного розбишаки: — Возьми-но меч свій, вийди-но там до него! Ми стілько літ уже тут собі сидимо, до нас ніхто не міг сі добути, а ту такий сі найшов мудрий, що до нас прийшов. Що то е за птах? Озьми єму мечем голову зара зітни. Так казав найстарший. Іно розбійник відхилив двері, іно голову показав через двери, а хлопець як шаблею махнув та ізтяв єму голову. А там біля порога був льох, то він зараз розбійника до того льоху вкинув. Тоді найстарший каже до іншого розбійника: — Піди-но ти, що тамтого так довго нема? І той другий пішов, іно висунувся через двері і теж голову згубив та й до льоху попав, і так вони один по одному виходили в сіни, і він їх всіх побив і до того льоху повкидав. Так що іно той найстарший зістав сам їден у свої канцелярії. — Уже усі мої камрати пропали, ні один сі не вернув! Щось ту підозріле! Коли сі подавив на свою шаблю, а вона вся заіржавлена з крівлею: — Не воював-єм з нею, а вона заіржавлена. Коб-но і мені так же сі не скінчило житя. Взяв той найстарший свій меч і так каже сам до себе: — Де пішли мої камрати, так і я туди за ними мушу йти. Та тільки він голову показав через двері, як враз йому хлопець також голову зтяв і до льоху. А потім дивитьсі — на ґанку

висить на кілочку ключ. Він ключа узяв і зачинив льох, де вони там всі лежали побиті і зачинив їх. І дивитьсі, жи е в льоху їдженя і питя, душа забагне. Тоді пішов до своєї сестри закликати. — Ходімо, сестро, не їли ми кілька день, а тепер будем мати що їсти, пити, що дуіші нам забагне. От вони понаїдалисі собі і понапивалисі, що їм сі хтіло, було всього досить, і полягали спати. Рано повставали, і брат зібрався на полювання. — Знаєш ти що, сестро — зготуй мені обід, а я йду на полювання. Тоди він пішов на ліс зі стрільбою. А сестра побачила різні ключі від різних шафів та й вона ті ключі взяла, бо хтіла то всьо переглянути. Відчинила їдну комоду: є досте золота, срібла, відчинила другу, і там є досить грошей, а відчинила трету, є їдженя пиття. Аж сі зачудувала вона, жи у свого тата навіть того не виділа. І так вона всюди все переглянула і повідчиняла ті усі шафи. Але ще взяла, вийшла на ґанок: — Ще возьму я той ключ і єго спрахтикую, від чого він є. А то був ключ від того льоху, де ті розбійники лежали побиті. Так вона тоди той льох відчинила, а той розбійник найстарший цілком не був забитий — сів собі на сходах і сидів і то усьо слухав, як вона ходила, як вона той льох відчинила. Коли вона його побачила, то дуже сі злякала, а він тоди до неї заговорив: —Що ти робиш, моя кохана, ту, як ти сюда прийшла? — Я... мене брат сюди завів. — А де твій брат? — Пішов мій брат на полювання, бо він дуже любе полювати. — Тепер возьми, моя любезна, і в тій там шафі є така флящинка з кроплею, і принеси мені сюди. Як я сі насмарую, то сі вигою з того. І вона єго послухала і пішла єму принесла ту кроплю з шафи. Як сі він насмарував, то зараз зробив сі здоровий, а тоді взяв ті свої камрати понасмаровував та й голови їм докупи зждому приліпив. І зара всі поробили сі здорові від теї кроплі. І так вони всі у тім льохові ;яділи, вже були всі здорові, фурт її намовляли: — Зістань сі ту з нами, то будиш панувати з нами! А вона каже: — Але ж зараз мій брат прийде! — То ми єго злапаємо і заб'ємо. Так само, як і він нас побив. — Не зробите ви єму ніц, він сі нікого не боїт. — Ну, то ти єго страть, свого брата! А вона каже: — А як же ж я можу єго стратити? — Ми тебе навчимо. Зробисі ти слаба і скажи єму, жи тобі сі снило, що там є така гора, на тій горі там такий король умер заклятий, що там ніхто не може приступити. Там дві гадини, що мають по двайціть штири голови. А ще там росте яблуня з чудовними блуками. От як ти мені тих, брате, яблук принесеш, то я зараз буду здорова! Зробитьсі братові жаль: "Чому, я тобі принесу, би-сь мені була здорова". І тоди, як він піде по ті яблука, то єго ті гадини там з'їдять. І він пішов по ті яблука. Там таких дві брамі були дуже великі залізні. Вдарив він шаблею в ту браму, вона сі єму відчинила. Як сі та єму брама відчинила, то ті гадини стали так до него свистати, ась сі земля трясла. А він що вдарить шаблею в голову, то так голова й відлетить і назад приліпиться до тої гадини, що він другу зітне, то й так сама назад сі приліпит! І так він міркує собі: "Що я буду робити? Що голову зітну, а вона сі назад прискоч: до неї, і знову ціла!" Нагадав він собі, що він трубку має від всеї звірини. От як вій затрубив, так всі птахи злетіли до него. Допіру, що голову зітне, то прилетить такий великий птах і ту голову ухопить, і таким способом він тим гадям голови постинав, і він таким способом тих яблук дістав для свої сестри. А вона зараз прийшла до розбійників: — Не зробите ему ніц, бо мені тих яблук приніс. — Що то є знов за фильозоф, що він через ті гади переступив! На другий день він пішов знов о тій порі на полювання. А вона їх випустила з льоху. — Як би то брата стратити? — думають вони. — Тут ще є на горі такі птахи. То ти ще зробисі слаба і скаже, жи: "Мені сі снило, жи на тій горі такі є птахи великі, кораблі сі називають. Йди, принеси мені того птаха, як я єго звару, то я буду здорова". А тоди, як він піде по ті птахи, то буде того птаха стріляти, так той птах злетить, так єго відразу проковтне. І таким способом ми єго стратимо, твого брата. Він як прийшов до тої гори і замірівсі стріляти, і заговорив до него той птах: — Чого ти у нас потребуєш, жи ти нас хочеш стріляти? Та ж ти наш король і над всякою звіриною. Скажи мені, що потребуєш, то я тобі то дам. — Я хочу молоде корабля. Каже до него той птах: — Як ти так далеко зайшов сюда? Я тобі дам, але як ти єго занесеш, бо то є дуже далеко. Сядь мені межи крила і занесу тебе аж до твого палацу, де ти

мешкаєш. Тоди сестра сі подавила без вікно, що летить такий великий птах і несе брата, пішла, сказала аз тим розбійникам: — Ви ему не зробите ніц, бо уже летить птах і його несе на собі. — То уже ми ему не зробимо ніц тепер. Хіба би ти його намовила купіль взяти? Як увійшов брат, вона каже: — Брате, ти сі так любив купати щодень, а тепер уже-сь кілька день не купавсі. От вона зготувала єму купіль, наляла ему води і каже: — Тепер, брате, купайсі! Тоди він уліз у ту купіль. — Брате, що я тобі скажу: ти такий моцний, нікого сі не боїш, я тобі перев'яжу мізерні :ті пальці єдвабом, чи ти перервеш, коли ти такий моцний. Перев'язала єму вдвоє — він взяв і перервав то, потім ув'язала єму ще удвоє, •четверо, уже він не годен був порвати. Тоди вона закликала розбійників. — Ходіть, тепер вже руки єму зв'язані. Вони обскочили єго довкола, поставали над ним з мечами. — То ти такий пташок, жи ти нас всіх таки-сь побив тяжкою смертию, а ми ще таки діємо! Тепер, ти сам єден, а нас п'ятдесят, а ми тебе будем мечами рубати, так як ти ас. Так в той час він сі дуже злякав, що єму руки є зв'язані. — Правда, шо-м вас всіх побив смертию, але знаю, що тепер і мені буди смерть коло также. Але позвольте мені, перед мою смертию, най я сі Богу помолю. Я маю таку трубку, що на ній завсіди Богу сі молю, як ню затрублю. Вони не хтіли єму дати теї трубки, але сестра стала їх просити — зробило сі сестрі щось жаль — і подали єму ту трубку до рук. А як він на ту трубку затрубив і так собі пригадав, щоби ті усі птахи сі злетіли і щоби ті розбійники подерли, рознесли їх, чи їх усіх. Як він на ту трубку затрубив, птахи прилетіли і подерли тих розбійників т полетіли у гори. Лишилася тільки нога з чоботом, відірвана в отамана. Тепер каже брат до сестри: — Розв'яжи мені, сестро, руки, яки-сь мені зав'язала, бо ти-сь мене до того довела. теї смерти. Взяла єму сестра руки розв'язала. — Тепер же ти, сестро, будеш тутай жити. І взяв сестру ланцухами прикував до стіни і присунув їй ту балію води, що в ній купався. — Тепер ту воду, сестро, пий за ту кару, а ту ногу розбишаки, котрого ти любила, їж собі.
 Записано Осипом Роздольським у с.Берлин (сучасної Львівської обл.), від кравця Юзька Захарчука в 1933 році. Стиль запису збережено.